

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

เอกสารที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์

- เอกสารกองจดหมายเหตุแห่งชาติ - กระทรวงศึกษาธิการ
มท. ๐2๐1.1.1 แผนกตรวจสอบเรื่องราวและความคิดเห็น
ร.7 ม.26.5 ก/38 เล่ม 2 จ.อุบลราชธานี
ร.7 ย.1/1 เรื่องการสอบไล่กฎหมาย มีเรื่องเปลี่ยนวิธีการสอนกฎหมาย
เป็นรายงานเมื่อเสร็จการสอบ (3 พ.ย.2468-15 เม.ย.2475).
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักงาน รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ.2487-2489
- ศธ. 3.5/125 กล่อง 4 น้อย วนะรมย์ ครูใหญ่โรงเรียนประจำจังหวัดอุบลฯ ปรารภ
เรื่องครูมีจำนวนไม่พอแก่การสอน (1๐ ต.ค.-21 ธ.ค.2478) : 6
- สบ. 9.2 เอกสารส่วนบุคคล นายเอก วิสกุล
สร. ๐1๐1.1 กบฏบวรเดช
สร. ๐2๐1.16 เรื่องการเปลี่ยนการปกครอง
สร. ๐2๐1.25 รื่องเรียนและเสนอความคิดเห็น
สร. ๐2๐1.32 การเคลื่อนไหวทางภาคอีสาน
สร. ๐2๐1.35 กรณีพิพาทอินโดจีน
- (2) สร. ๐2๐1.5 เบ็ดเสร็จกระทรวงมหาดไทย
(2) สร. ๐2๐1.18 กรมโฆษณาการ
(2) สร. ๐2๐1.22 การเศรษฐกิจ
(2) สร. ๐2๐1.35 สภาผู้แทนราษฎร

เอกสารที่ตีพิมพ์แล้ว

- กนก วงษ์ตระหง่าน. การเมืองในระบอบประชาธิปไตยไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- กนต์ธีร์ ศุภมงคล. การวิเทศนโยบายของไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- โกสินทร์ วงศ์สุววัฒน์. ความเป็นมาของการปกครองระบอบรัฐสภาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2518.
- ขจัดภัย บุรุษพัฒน์. การเมืองและพรรคการเมืองของไทยนับแต่ยุคแรกถึงยุคปัจจุบัน. พระนคร : โอเดียนสโตร์, 2511.
- คเชนทร์ เดชกฤษกร. ขบวนการเสรีไทยจังหวัดขอนแก่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนค, 2529.
- คมสรรงค์ มาตุคาม. ครอง จันดาวงศ์ เขาคือใคร? กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์กษัประชา, 2521.
- คำปราศรัยสุนทรพจน์บางเรื่อง ของ ปรีดี พนมยงค์ และบางเรื่องเกี่ยวกับขบวนการเสรีไทย. อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ร.ท.อู๊ด นิตยสุทธิ อดีตผู้แทนราษฎร จ.นครราชสีมา กรุงเทพฯ : สหประชาพาณิชย์, 2517.
- คึกฤทธิ์ ปราโมช , ม.ร.ว. ปีศาจการเมือง. พระนคร : เอเชียการพิมพ์ , 2511.
- จงกล ไกรฤกษ์ , ร.ท. ศิลปการเลือกตั้ง. ธนบุรี : เทพนิมิตรการพิมพ์, 2511.
- จรรยา วงศ์สายัณฑ์. "ระบบการศึกษาไทยในระบบรัฐธรรมนูญ ช่วง พ.ศ.2475-2502" ในอนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพนายจรรยา วงศ์สายัณฑ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2531.
- จังหวัดอุบลราชธานี. พระนคร : โรงพิมพ์อุดม, 2500.

- จำนงค์ สายโสภา. บทบาทของรัฐสภาในกระบวนการงบประมาณ. โครงการ
จัดพิมพ์เอกสารประกอบการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์, 2516.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. เศรษฐกิจหมู่บ้านไทยในอดีต. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี. สำนักพิมพ์
สร้างสรรค์, 2528.
- เฉลิมเกียรติ ผิวฉนวน. ความคิดทางการเมืองของ ปรีดี พนมยงค์. บทความประกอบการ
สัมมนา กิ่งศตวรรษธรรมศาสตร์ ; 2477-2527. สถาบันไทยคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2527.
- ชวน ทองมี. "ความล้มเหลวของรัฐบาลพลเรือนหลังสงครามโลกครั้งที่ 2
(พ.ศ.2487-2490)." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช และคณะบรรณาธิการ. สัตว์การเมือง. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช,
2514.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช และทวีศักดิ์ จันทร์รินทร์, ผู้รวบรวม. ข้อมูลพื้นฐานกึ่งศตวรรษแห่ง
การเปลี่ยนแปลงการปกครองไทย. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่ง-
ประเทศไทย, 2524.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช และเศรษฐพร คูศรีพิทักษ์. กลไกรัฐสภา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์พิมพ์เศ, 2518.
- ชิต วิชาสวรัช. เผ่าสารภาพ. พระนคร : แพร่พิทยา , 2503.
- ชุมพล แนวจำปา. "การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจบริเวณลุ่มแม่น้ำมูลตอนบน
พ.ศ.2433-2468." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ดิเรก ชัยนาม. กฎหมายการเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
และการเมือง, 2493.
- ดำรงค์ อิมวิเศษ. "การร่างรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2489 และการเมืองภายหลัง
การประกาศใช้รัฐธรรมนูญ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการ
ปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

เดือน บุนนาค. ท่านปรีดี รัฐบุรุษอาวุโส ผู้วางแผนเศรษฐกิจไทยคนแรก. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ สามัคคีธรรม, 2517.

เตียง คิริซันท์ และจาร์ส สุขุมวัฒนะ. หัวใจปฏิวัติในฝรั่งเศส. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

แกมสุข นุ่มนนท์. เมืองไทยสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล,
2521.

ทวี บุณยเกตุ. "ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประเทศไทยในระหว่างมหา-
สงครามโลกครั้งที่ 2 " เบื้องแรกประชาธิปไตย. หน้า 300-390.

พระนคร : มิตรนราการพิมพ์, 2516.

ทองเปลว ชลภูมิ. ห้วงอันขี้. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านเกิดแก้ว,
2527.

ทองอินทรานุสรณ์. อนุสรณ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์
และ ฌาปนกิจ น.ส.อรทัย ภูริพัฒน์ (ธิดา), 9 พ.ค.2505.

ทิพวรรณ เจียมธีรสกุล, (เรียบเรียง). ปฐมพรรคการเมืองของปรีดี พนมยงค์.
กรุงเทพฯ : สถาบันสันติประชาธรรม, 2531.

เทพรำลึก : จดหมายคุณพ่อ พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ เทพ โชติชูชิต
26 ต.ค.2517 กรุงเทพฯ : บริษัท บพิธ จำกัด, 2517.

เทียม ศรีพิศิฐ. ประวัติศาสตร์ชาติวงศ์ผิวเหลืองใน 20 ประเทศ และเรื่องการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตยสมัยปัจจุบัน. เล่ม 2, 2514 (ม.ป.ท.)

"รัฐธรรมนูญเปรียบเทียบพระพุทธศาสนา" น. 1432-1484.

เทียมจันทร์ อ้าแห้ว. "บทบาททางการเมืองและการปกครองของจอมพล ป. พิบูล-
สงคราม." วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิต-
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

ไทยน้อย (เสลา เรขะรุจิ). 25 คติบท. พระนคร : ประมวลสาส์น, 2513.

ธรรมศาสตร์ 49. พิมพ์เนื่องในโอกาสวันสถาปนามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 27 มิ.ย.
2526 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

- นรนิติ เศรษฐบุตร และ โกลินทร์ วงศ์สุวรรณ. เมืองไทยในระบบรัฐสภา. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แพรวพินทยา, 2517.
- นายฉันทนา. X.O. Group เรื่องภายในชบวนเสรีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2507.
- นิภาพรรณ พัฒนไพบูลย์. "อีสาน : การแสวงหาเอกลักษณ์ทางการเมือง", เอกสาร
การสัมมนาผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับอีสานศึกษา "ประวัติศาสตร์และ
วรรณกรรม" วันที่ 4-6 ก.ค. พ.ศ.2527.
- นิวัฒน์ พูนศรี ศรีสุวรรณนท์. (ผู้เรียบเรียง). ประวัติศาสตร์ไทย ลาว-อีสาน.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มิตรนราการพิมพ์, 2529.
- เนตร พูนวิวัฒน์, ร.ต. "เรื่องคน 60 ปี" พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ
ร.ต.เนตร พูนวิวัฒน์. 2523
- บรรณาณสรณ์ งานประชุมเพลิงศพ นายเอก วิสกุล. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ การพิมพ์,
2526.
- ประชัน รักพงษ์. "การศึกษาบทบาททางการเมืองของรัฐสภาในระบบรัฐสภาในสมัย
รัฐบาลทหารและรัฐบาลพลเรือน." วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต
ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- ประทีป สายเสน. กบฏวังหลวง กับสถานะของปรีดี พนมยงค์. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์อักษรสาส์น, 2532.
- ประนุช ทรรศการ. "วิวัฒนาการเศรษฐกิจหมู่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ
ประเทศไทย พ.ศ. 2394-2475." วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต
ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- ประวัติครุ. คุรุสภาจัดพิมพ์ในวันครู 16 มกราคม 2501 : 137-169
- ประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์. รัฐสภาไทยในรอบ 42 ปี(พ.ศ.2475-2517). : กรุงเทพฯ
พิมพ์ครั้งที่ 2 , กลุ่ม "รัฐกิจเสรี" , 2517.

- ประเสริฐ โยธินัทธ์. "การควบคุมรัฐบาลโดยวิธีตั้งกระทู้ถามในรัฐสภาไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513.
- ปรีศนีย์ เกษะบุตร. "การจัดการศึกษาผู้ใหญ่กับนโยบายสร้างชาติของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามในช่วงปี พ.ศ. 2481-2487." วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ปลาทอง (นามแฝง). พรรคการเมืองไทย. พระนคร : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2508.
- ปาฐกถาของผู้แทนราษฎร เรื่องสภาพของจังหวัดต่าง ๆ. พระนคร : โรงพิมพ์ไทยเชมม, 2478.
- ปาฐกถา บทความ และคำพิพากษาฎีกาบางเรื่อง ของศาสตราจารย์ หลวงจักรปาณี (วิสุทธี ไกรฤกษ์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิมพ์เป็นที่ระลึกในงาน พระราชทานเพลิงศพ ศจ.หลวงจักรปาณี, 2502.
- พานิต รวมศิลป์. "นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจสมัยจอมพล. พิบูลสงคราม ตั้งแต่ พ.ศ.2481-2487." วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- พรภิรมณ์ เอี่ยมธรรม. บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลง การปกครอง พ.ศ.2475 ถึงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2520.
- พรรคการเมือง. หนังสือประกอบการนิทรรศการพรรคการเมือง คณะกรรมการนิสิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- พายัพ โรจนวิภาค. ยุคกมมิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. สมุทรปราการ : สำนักพิมพ์ สอ เสถบุตร, 2515.
- พุ่ม บุณสมภพ, พ.ต.อ. 13 ปีกับบุรุษเหล็กแห่งเอเชีย. กรุงเทพฯ ประพันธ์สาส์น, 2524.

- ฟอง สิทธิธรรม, (เรียบเรียง). แนวบันทึกการสอนรายวัน เลขคณิต เล่ม 2. พระนคร
: โรงพิมพ์ สิริชัย, 2478.
- ภูธร ภูมิตน. "ศาลพิเศษ พ.ศ.2476 พ.ศ.2478 และ พ.ศ.2481." วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2521.
- ภาดล ทรงประเสริฐ. "นโยบายของรัฐบาลที่มีต่อชาวจีนในประเทศไทย (พ.ศ.2478-
2500)." วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- มาลัยอนุสรณ์. อนุสรณ์เนื่องในงานสถาปนากิจศพ มาลัย ชูพินิจ, ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- แมน มนต์เมศรี. บันทึกอดีตนักการเมือง. กรุงเทพฯ : จินตาสาส์นพิมพ์, 2524.
- รอง ศยามานนท์. ประวัติศาสตร์ไทยในระบอบรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา-
พานิช, 2520.
- รัฐศาสตร์ประกาศพงศ์ พ.ศ.2443-2528. สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
พ.ศ.2529.
- รัศมี ชาดะสิงห์. "บทบาทของพลเอกพระยาพหลพลพยุหเสนาในฐานะนายกรัฐมนตรีใน
ระยะหกปีแรกของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง (พ.ศ.2476-2481)." วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- เลขาธิการรัฐสภา, สำนักงาน. กระทู้ถาม. กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการทางวิชาการและ
กฎหมาย, 2531.
- _____. สมุดภาพสมาชิกรัฐสภา พ.ศ. 2475-2502. กรุงเทพฯ: 2502.
- _____. รายงานการประชุมกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ
พ.ศ.2477 และร่างพระราชบัญญัติโอนเงินงบประมาณ พ.ศ.2477.
- _____. รายงานการประชุมพิจารณาการประชุมร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พ.ศ.2478.

- _____ . รายงานการประชุมร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พ.ศ.2480 และร่างพระราชบัญญัติเพิ่มเติม พ.ศ.2480.
- _____ . รายงานการประชุมกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณพิเศษระหว่างวันที่ 1 เม.ย. ถึงวันที่ 30 ก.ย. ประจำปี พ.ศ.2481 และร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม พ.ศ.2481.
- _____ . รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2475-2485, 2490.
เลียง ไชยกาล. เนห์รู. พิมพ์ครั้งที่ 2, พระนคร : เขมบรรณกิจ , 2502.
วณิช ภูมิวิศิลา. "ระบอบการปกครองโดยรัฐสภาในประเทศไทย." วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2496.
วิเทศกรณีย์. สารคดี ประวัติบุคคลสำคัญใน 100 รัฐมนตรี. กรุงเทพฯ : การพิมพ์ไชยวัฒน์, (ม.บ.ป.).
- _____ . สารคดีประวัติศาสตร์ทางการเมืองไทย ตั้งแต่ ร.ศ.130 จนถึงยุคปัจจุบัน.
กรุงเทพฯ : รวมการพิมพ์ , 2518.
- _____ . วุฒินันท์ พงศ์อารยะ. "รัฐสภาของประเทศไทย." วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2498.
- _____ . เศรษฐการ, กระทบวง. รายงานการสำรวจโรคจิตตามชนบทสยาม ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2427. โดย เยมส์ เอ็ม.แอนดรูส์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมแผนที่, พ.ศ.2480.
- _____ . สนิท เจริญรัฐ. โอ้อาณาประชาราษฎร์. พระนคร : แพร่พิทยา, 2507.
- _____ . ยุคไทยว่างรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2510.
- _____ . สภาร่างรัฐธรรมนูญ. รวมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พลเอก หลวงสุทธีสารณกร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์-คุรุสภาลาดพร้าว, 2511.
- _____ . สมเกียรติ วันทะนะ. ประวัติศาสตร์นิพนธ์ไทยสมัยใหม่. บทความประกอบการสัมมนาถึงศตวรรษธรรมศาสตร์ : 2477-2527. สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

- สมบัติ จันทรวงศ์. ภาษาและการเมือง : พัฒนาการของศัพท์การเมืองและ
แนวอธิบายการเมืองในงานเขียนประเภทสารคดีทางการเมืองของไทย
พ.ศ.2475-2525. จุลสารวิชาการสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย,
ปีที่ 3 ฉบับที่ 4, 2531.
- สรศักดิ์ งามขจรกุลกิจ. ขบวนการเสรีไทยกับความขัดแย้งทางการเมืองภายใน
ประเทศ ระหว่าง พ.ศ.2481-2492. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา,
2532.
- สวัสดิ์ ตราชู. ลับสุดยอด เมื่อข้าพเจ้าเป็นเสรีไทย กับขุนพลภูพาน เตียง คิริพันธ์.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนค, 2527.
- สัมพันธ์กรณีย์. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 248๐.
- สิริรัตน์ เรืองวงษ์วาร. "บทบาททางการเมืองของ นายควง อภัยวงศ์ ตั้งแต่การ
เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ถึง 2491." วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2521.
- สุชาติ ภูมิบริรักษ์. อีสาน : ดินแดนแห่งเลือดและน้ำตา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
ชมรมหนังสือเปลวไฟ, 2514.
- สุชิน ตันติกุล. รัฐประหาร พ.ศ.249๐. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ สมาคมสังคมศาสตร์
แห่งประเทศไทย, 2515.
- สุเทพ สุนทรเกลาช. "ระบบอาณานิคมภายในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : การเสนอ
ตัวแบบเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางด้ายสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของอีสาน
กับรัฐบาลกลางของประเทศไทย." เอกสารประกอบการสัมมนาประวัติศาสตร์ไทย
16-18 พ.ย. 2521.
- สุราษฎร์ ยิ้มประเสริฐ. "การเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ต่อต้านรัฐบาล สมัยจอมพลแปลก
พิบูลสงคราม(พ.ศ.2491-25๐๐)." วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชา
ประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

- สุนันท์ อังเกิดโชค. "ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทและความรับผิดชอบของ ส.ส." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สุนันท์ ตำนตรระกุล. นายปรีดี พนมยงค์ เล่าเรื่องขบวนการเสรีไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จีวรวรรณสุนทรณ์, ม.บ.ป.
- เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว. "รายงานการเจรจาสถานะสงครามกับบริเตนใหญ่" ชุมนุมวรรณคดีทางการเมือง. จัดพิมพ์เพื่อหาทุนให้พรรคประชาธิปัตย์, 2511.
- เสนีย์ จามริก. การเมืองไทยกับพัฒนาการรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- เสนีย์ จามริก และคณะ. ปรีดีปริทัศน์ ปาฐกถาชุดปรีดี พนมยงค์อนุสรณ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เทียนวรรณ, 2526.
- หยุด แสงอุทัย. พรรคการเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2517.
- หลวงอาทรคดีราษฎร์(อาทร วราทร). คำไว้อาลัย และ คำบรรยายในการอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษา เรื่อง สภาพประชาชน การอาชีพ การคมนาคม ในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย. พิมพ์เป็นอนุสรณ์กรณียบรรณาการ ในงานพระราชทานเพลิงศพหลวงอาทรคดีราษฎร์ (อาทร วราทร), 9 พ.ย.2502.
- หัด ดาวเรือง. ชีวิตและงานของสี่อดีตรัฐมนตรี. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรศาสตร์, 2508.
- อ. นิบุลสงคราม (อนันต์ นิบุลสงคราม), พล.ต.จอมพลป. นิบุลสงคราม. เล่ม 2-3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มนตรีม 2518.
- อนันต์ อมรรตัย. ยั้งกึ่งผู้การสันติบาลและฆ่าถ่วงน้ำ ส.ส.พร มะลิทอง. พระนคร : เอเชียการพิมพ์, 2517.
- อนุสรณ์งานฌาปนกิจศพ นาย ภู ชัยชาญ. อุบลราชธานี : กรุงเทพฯกราฟิค, 2529.
- อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นาย เลียง ไชยกาล. 19 ส.ค.2529. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์, 2529.

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ชินภูมิปตโน ภิกขุ (อดีต ร.ม.ต.ฟอง สิทธิธรรม.

20 มี.ค.2525. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง-
ประเทศไทย, 2525.

อรรถ นันทจักร. "ประวัติศาสตร์นิพนธ์อีสาน : การศึกษาเชิงวิเคราะห์ประเพณีการจด
บันทึกประวัติศาสตร์หัวเมืองอีสานถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20." วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย-
ศิลปากร, 2529.

อรรถจักร สัตยานุรักษ์. "ความเปลี่ยนแปลงของสำนักทางประวัติศาสตร์ และการ
เปลี่ยนแปลงของสังคมไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 ถึง พ.ศ.2475."
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

อ่ำ บุญไทย. กฏดาการบนที่ราบสูง. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรนิติ, 2476.

วารสารและหนังสือพิมพ์

กมล ทองธรรมชาติ. "วิเคราะห์และประเมินผลรัฐธรรมนูญฉบับต่างๆของไทย"

สังคมศาสตร์ปริทัศน์ 11, 12 (ธ.ค.2516) : 56-57 ; 12,1

(ม.ค.2517) : 72-78 ; 12,2 (ก.พ.2517) : 47-54.

ฉลอง สุนทรวานิชย์. "การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียง-
เฉียงใต้หลังการเข้ามาของระบอบอาณานิคม." เอเชียปริทัศน์ 7,2

เอเชียปริทัศน์ 7,2

(พ.ค.-ส.ค. 2529) : 53-65.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. "ผู้นำแต่ละรุ่นในประวัติศาสตร์ไทย" วารสารธรรมศาสตร์ 3,3

(พฤษภาคม 2517) : 94-115.

เทศาภิบาล พ.ศ.2474-2477.

จำรงค์ศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์. "การเมืองไทยในระบบสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้ง
ครั้งแรก พ.ศ.2476." ศิลปวัฒนธรรม. 9,8 (มิ.ย.2531) : 62-85.

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. "ระบอบรัฐนิยม จอมพล. ปิบูลสงคราม : การก่อรูปทาง
แนวความคิดและความหมายทางการเมือง" รัฐศาสตร์สาร. 14 : 3-15,
1 (ก.ย.2531-เมย.2532) : 228-274.

เบญจมาฆมหาธาตุ พ.ศ.2482-2484 (ราย 3 เดือน)

ประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์. "ความเป็นมาของรัฐสภาไทย." รัฐสภาสาร 1,1 (ธ.ค.2495)
: 1-28.

พรมประศาสน์, ชุน. "เหตุกาณ์เปลี่ยนแปลงการปกครองแผ่นดินสยาม คำกลอนภาษา
ไทยอีสาน." รวมบทความประวัติศาสตร์. ฉบับที่ 7 (ก.พ.2528) : 65-97.

วิทยาคารย. พ.ศ.2467-2482.

ศรีกรุง 8 ตุลาคม 2478

สวนกุหลาบวิทยา 4, 5 (ก.ย.2468) : 375 ; 4, 10 (ก.พ.2468) : 706-709.

สุนทร อาสะไวย์. "อุดมการณ์พระศรีอารีย์กับการเกิดขบวนการผู้มีบุญอีสาน ร.ศ.121
(พ.ศ.2444-2445)." รัฐศาสตร์สาร 14, 3-15, 1 (ก.ย.2531-เมย.
2532) : 128-185.

เสียงอีสาน 5 (11 ม.ค.2501). (ฉบับพิเศษต้อนรับผู้แทน)

อุดรพิทยาสาร พ.ศ.2479-2481 (รายภาคเรียน)

สัมภาษณ์

ชม ภูมาศ. อดีตเสรีไทยจังหวัดมหาสารคาม. อายุ 64 ปี สัมภาษณ์, 2 ตุลาคม 2531.

ชิต เวชประสิทธิ์. ส.ส. ภูเก็ต พ.ศ.2481-2489, 2489-2490. อายุ 73 ปี
สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2530.

บังอร ภูริพัฒน์. ภรรยาของทองอินทร์ ภูริพัฒน์. อายุ 78 ปี. สัมภาษณ์, 29 กันยายน 2531.

ประไพ ศรีภักดิ์. เจ้าของ "อีสานการพิมพ์". สัมภาษณ์, 2 ตุลาคม 2531.

ปั้น แก้วมาตย์. ส.ส.นครพนม พ.ศ.2489-2490. อายุ 77 ปี. สัมภาษณ์, 1 สิงหาคม 2531.

โพธิ์ ชัมภรัตน์. อดีตเสรีไทยจังหวัดอุบลราชธานี และหลานชายทองอินทร์ ภูริพัฒน์
อายุ 72 ปี. สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2531.

ศิลปชัย ชาญเฉลิม. นักเขียน นักหนังสือพิมพ์และอดีตนักเรียนโรงเรียนเบญจมมหาราช
ในสมัยที่ทองอินทร์เป็นครูใหญ่. อายุ 66 ปี. สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2531.

สงวน ตุลารักษ์. สมาชิกสมาคมคณะราษฎร. อายุ 86 ปี. สัมภาษณ์, 13 สิงหาคม 2531.

สิม (ภูริพัฒน์) ประสพพันธ์. พี่สาวของทองอินทร์ ภูริพัฒน์ อายุ 84 ปี. สัมภาษณ์, 31 กันยายน 2531.

อรอินทร์ (ภูริพัฒน์) สิงหนายก. ลูกสาวของทองอินทร์ ภูริพัฒน์ อายุ 60 ปี. สัมภาษณ์,
29 กันยายน 2531.

ภาษาอังกฤษ

Batson, Benjamin A. "The Fall of the Phibun Government, 1944,"
The Journal of Siam Society. Vol. 62, Part 2, July 1974.

Charnvit Kasetsiri. "Each Generation of Elite in Thai History :
from a Collection of Article by Thai Scholars, Special
Modern Issues. " Journal of Social Science Review, Vol.1,
NO 1 (March 1986) : 189-226.

Kanala Sukhabanij Eksacngsri. "Political Change and Modernization
Northeast Thailand's Quest for Identity and its Potential
Threat to National Security." Thesis State University of
New York, 1977.(xe-rox).

Keyes, Charles F. Isan : Regionalism in Northeastern Thailand.

Copyright Cornell University Southeast Asia Program, 1967.

ประวัติผู้เขียน

นางสาวนริยา คุ้มณะศิริ เกิดเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2506 ที่จังหวัด
สกลนคร จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาประวัติศาสตร์ จากคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน และเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาประวัติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2528

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย